

Catalunya: pluja de llibres en temps de sequera

Teresa Blanch

No podem parlar de sequera ni tampoc de crisi en el panorama infantil i juvenil català. Ben al contrari, el 2008 ha esdevingut un gran any per al llibre infantil i juvenil en el conjunt de Catalunya: una gran varietat d'àlbums adreçats a totes les franges d'edat, narracions que abasten tots els gèneres i una gran diversitat temàtica; i, a més a més, els editors han donat prioritat a tota una sèrie de projectes de no ficció atractius, interessants, amb identitat pròpia i, el que és més important, d'autors autòctons. Tot això fa que puguem parlar d'un any raonablement bo, caracteritzat sobretot per la rellevància que els editors han donat a la il·lustració i a la necessitat de potenciar els àlbums.

Queda lluny, pràcticament oblidada, la Fira de Frankfurt i la cultura catalana com a convidada *estel·lar*. Un esdeveniment que va propiciar que les editorials possessin cura en deixar empremta i incrementar l'edició d'obra dels autors catalans. Un esdeveniment el qual, segons les opinions d'alguns participants de la resta d'Europa, no va parar esment en aquesta altra part de la cultura que, d'anys ençà, també conviu i enriqueix la cultura catalana. Sigui com vulgui, i sense entrar en polèmiques —aquí es tracta de parlar de literatura—, podem pensar que l'honor de dur el mostrari cultural a un altre país d'Europa va ser un esquer i va suposar una petita empenta a l'edició i al públic en general, el qual va experimentar un interès sobtat pel món de la cultura.

Una conseqüència clara de tot això va ser que els mitjans de comunicació, com impulsats per

de la inòpia i es van adonar de que a més a més de la literatura per a adults, també existeix l'anomenada literatura infantil i juvenil. A partir d'aquí, podem parlar d'una presència més que notable de la LIJ en els diferents mitjans. Com a exemple, n'hi ha prou en fixar-se en el suplement de la revista *Faristol*, editada pel Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil (ClijCAT), que es va encantar en pràcticament tots els diaris catalans —tant de pagament com gratuïts— amb una proposta de lectures per a l'estiu.

Ja que hem fet referència al Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil, el passat mes de novembre va celebrar el vint-

millor manera possible; amb un homenatge entranyable a les persones que han treballat i col·laborat en la institució i han dut a terme una gran quantitat d'iniciatives i accions *per a i pel* llibre infantil i juvenil.

Per quart any consecutiu, pocs dies abans de la celebració de Sant Jordi —quan tothom es recorda dels llibres i dels autors—, es va celebrar a la ciutat comtal la festa literària Món Llibre —organitzada per l'Institut de Cultura i el Consorci de Biblioteques de Barcelona—, la qual sota el lema *Una bona manera de volar!* va dur a terme més de cent cinquanta activitats

MERCÈ LÓPEZ, PALUFET & VENTAFLOCS, CRUÏLLA, 2008.

especialistes en LIJ participants en les diverses propostes, van valorar de manera molt positiva aquesta nova edició. També hem de mencionar una I Trobada d'Il·lustradors celebrada amb èxit el 23 d'abril al barri de Gràcia de Barcelona, amb la participació d'un bon nombre d'il·lustradors que van plasmar les seves signatures imaginatives en àlbums de creació pròpia. La iniciativa va sorgir d'un grup de llibreters i va rebre el recolzament del Districte de Gràcia, una iniciativa que segurament tindrà continuïtat.

Per acabar aquest apartat, parlem de números. D'acord amb el baròmetre d'hàbits de lectura i compra de llibres, elaborat pel Gremi d'Editors de Catalunya i l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, un 67,7% dels lectors d'entre 10 i 13 anys són lectors habituals. No obstant això, continua la tendència a llegir més en llengua castellana que en llengua catalana. I també sabem que gairebé la meitat de la població catalana adulta no ha llegit cap llibre durant el darrer any, i que entre els vint-i-cinc més llegits, no n'hi ha cap en català. Per tal de pal·liar aquesta situació, la Generalitat de Catalunya ha posat en funcionament el Pla de Foment de la Lectura amb diverses accions entre les quals destaca la subscripció gratuïta a diaris i revistes per a joves, els fòrums sobre llibres a internet, la distribució d'extractes de novetats editorials en els transports públics i també en el camps de futbol. Així com la construcció de noves biblioteques públiques i la implantació d'espais de lectura en els centres escolars. La iniciativa té previst el seu termini el 2011... Es

Àlbums per a totes les edats

Com ja s'ha comentat, els editors han fet una aposta important per l'àlbum, tot permetent que els il·lustradors desenvolupin lliurement la seva creativitat. Cada vegada hi ha més segells editorials especialitzats en l'edició d'àlbums, seguint l'exemple d'editorials com Kalandraka, Ekaré, Fondo de Cultura Económica, Kókinos, etc.

En aquest sentit, un dels projectes més innovadors i diferents, arriba de la mà de Tantàgora. El segell presenta una col·lecció d'àlbums, La Guerra dels Grans, que té com a objectiu transformar en relats alguns fets reals sobre persones que van viure la guerra civil. De moment, han editat un parell de títols; *Els tres tambors*, de Roser Ros i il·lustracions de Sílvia Cabestany i *Fill de rojo*, de Joan Portell i dibuixos d'Ignasi Blanch. Uns àlbums molt recomanables per a lectors a partir de 9 i 10 anys i per a adults.

També són atractius els àlbums de Sd Eicions que, si l'any anterior ens va sorprendre amb *El nen koala*, d'Ignasi Blanch i *El cirerer*, d'Alba García, continua mantenint el llistó molt alt quant a qualitat narrativa i d'imatge amb *Set al cel*, de Bernat Cormand i Fina Rifà.

En aquesta ocasió resulta una mica difícil fer la selecció d'alguns dels àlbums, però entre la diversificació de l'oferta cal destacar *Dos fils* (Cercle de Lectors/La Galera), amb el qual el bibliotecari Pep Molist va rebre el premi Hospital Sant Joan de Déu i, més recentment, el premi Serra d'Or. Una deliciosa història protagonitzada per un nen Moussa, que fa un recorregut en tren cada dia. Però l'element que fa la història creativa és que el tren de Moussa és de joguina, construït amb quatre objectes lligats amb un fil. El paisatge que recorre Moussa amb el seu tren, és diferent cada dia. El text permet múltiples lectures, així com les excel·lents il·lustracions d'Emilio Urberuaga que l'amenitzen i l'enriqueixen. Igualment atractiu

IMAPLA, LA MEVA MARE, SERRES, 2008.

és *La meva mare*, de la il·lustradora Imapla, un conte atrevit i ple d'ironia protagonitzat per una mare i un fill una mica manaire. En *Vét aquí un pèl* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat), de M. Àngels Juanmiqúel i Marta Balaguer, s'explica la història d'un pèl de cua de cavall i el seu periple pel món. L'àlbum ha estat distingit amb el premi Mercè Llimona. Daniel Nesquens i Riki Blanco en *Com peix a l'aigua* (Thule), narren amb tendresa i sensibilitat la història d'un nen que neda com un peix i només quan és a l'aigua oblida la seva cadira de rodes. Amb una bona dosi d'humor, Teresa Giménez presenta *Els prínceps blaus destenyeixen* (Beascoa), amb un personatge que busca el seu príncep blau amb desesper. En *Lletraferit* (Baula), Carles Arbat torna a delectar el lector amb una història molt breu en la qual s'aposta per la lectura.

Tot aprofitant que el 2008 és «l'Any Rodoreda», Baula ha re-

cuperat en format àlbum dos títols de l'autora. Per una banda, *Contes infantils*, recopilació de quatre contes de la Rodoreda i per una altra, *Les fades*. Les il·lustracions d'ambdues publicacions corren a càrrec de Subi.

El reconegut premi Apelles Mestres va recaure en els argentins Hernán Goñi, Florencia Bianqui i Emme per *Aquest somni no és meu* (Destino), un àlbum que profunditza en el món fantàstic dels somnis infantils. En *M'agrada...* (Terrabastall), d'Anna Obiols i Subi, també es motiva el lector per tal que imagini amb els personatges que apareixen a cada doble pàgina i, juntament amb la narradora, pensi en allò que més li agrada.

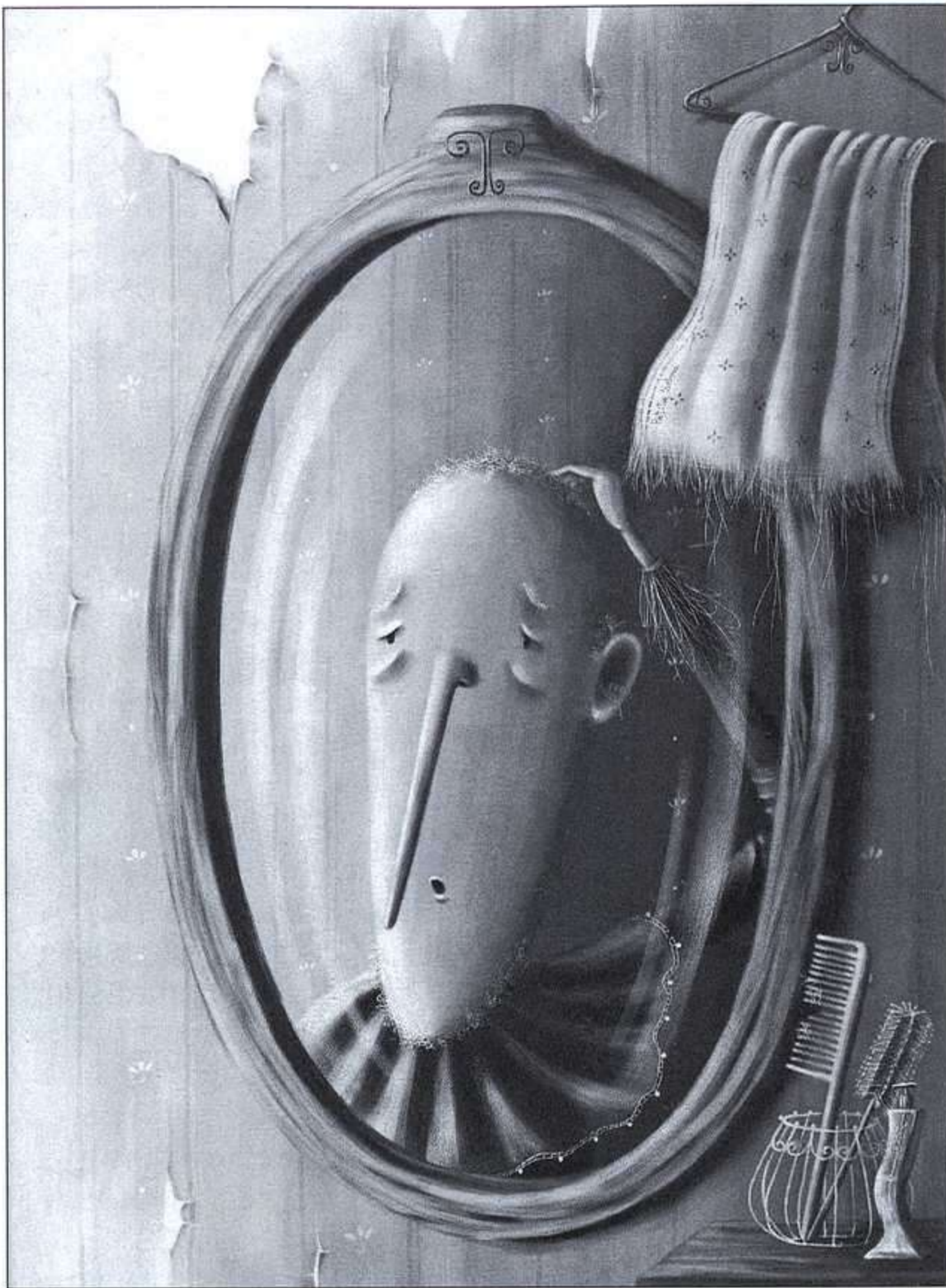
No hem d'oblidar la presència de les traduccions. Entre els àlbums destinats als més petits, *A dormir, Nil!* (Joventut), del suís Marcus Pfisfer, una història amb protagonista animal sobre l'hora d'anar a dormir i el desesper de molts pares en adonar-se

que no troben la manera de posar al llit els seus fills sense inventar algun ardit. Leo Timmers, després de la proposta de *Qui condueix?* (La Galera), torna amb força amb *El doctor submarí* (Claret Kids). Polly Dunbar en *Pingüi* (Serres), presenta un àlbum molt tendre en el qual el petit protagonista s'entesta a fer parlar el seu pingüí.

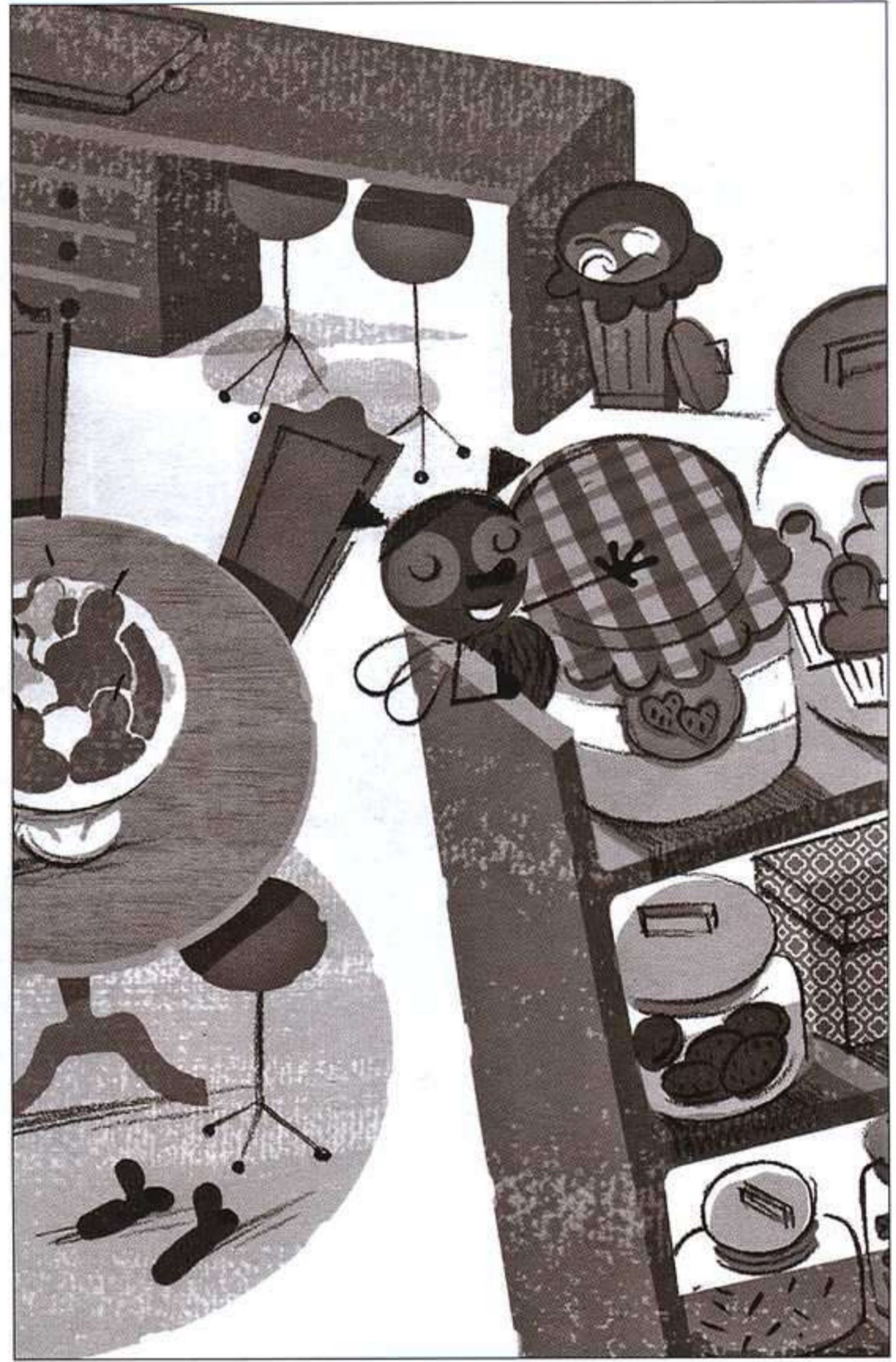
Per a lectors més experimentats, una petita joia editada per Cruïlla, *De què té por el ratolí?*, de l'autora britànica Emily Gravett. Un llibre ple d'humor protagonitzat per un ratolí que té moltes fòbies. Editat per Joventut, el suggeridor i singular *Vint-i-un elefants al pont de Brookling*, de April Jones i Françoise Roca, que com indica el títol, presenta una història sobre el primer pont penjant del món. Molt recomanable, *El príncep de Venècia* (Zendrera Zariquiey), de J-C. Noguès i A. Romby, que convida a perseguir un personatge misteriós a través de la ciutat de les gòndoles i els canals. Per acabar, un últim àlbum, *El rey que desitjava el temps* (Claret Kids), de Regine Joséphine y Selma Mandine, una obra d'art que convida a saber viure plenament cada moment.

Diversificació de temàtiques en les narracions

En anys anteriors feia l'efecte que els escriptors s'havien posat d'acord per escriure sobre uns mateixos temes. Ben al contrari, el 2008 sembla haver estimulat l'ampliació de temes i gèneres en la literatura infantil i juvenil. S'han editat, per exemple, relats de fantasia per a primers lectors com *Jana, la caçadora de sons* (Cruïlla), de Marta Balaguer, un títol suggeridor per a l'aventura d'una heroïna intrèpida que surt a la recerca d'un so per a un extraordinari instrument del seu avi. *Kina i la llei de l'Amarok* (Edebé), de Pere Inglés, inspirada en una bonica llegenda esquimal que fa referència al respecte a la natura i els animals en un moment que els humans sem-

SELMA MANDINE, EL REI QUE DESITJAVA EL TEMPS..., CLARET KIDS, 2008.

MERCÈ CANALS, LA BRUNA I EL BLOC B, BAMBÚ, 2008.

blen voler recuperar molts dels valors fonamentals en els quals han estat educats. També d'Edebé, *El domador poruc*, de Núria Homs i Mercè Canals, un conte sobre un domador que té por dels lleons. I d'un autor que captiva els nens i les nenes, Salvador Comelles, *Les aventures d'un ratolí de biblioteca* (Cruïlla), una lectura entretinguda per a primers lectors. Si en la narració anterior el protagonista era un rosegador, en *La Bruna i el bloc B* (Bambú), de Maria Enrich, la narradora és una mosca molt tafanera, que xafardeja i s'assa-benta de la vida de tots els veïns del bloc B.

Divertit i gens habitual és el conte de Miquel Desclot, *Pallufet & Ventaflocs*, amb unes il·lustracions increïbles, realistes i iròniques de Mercè López. El relat és una transgressió dels contes populars. Joga amb dos personatges de l'imaginari popular, en Patufet i la Ventafocs, transformats en aquest cas en Pallufet,

un gegant abandonat pels seus pares perquè no poden alimentar-lo i Ventaflocs, una noia amable que acull el gegant a casa seva. Després de conèixer-se i conviure, decideixen muntar un pròsper negoci. Malgrat que la contracoberta del llibre especifica que va adreçat a primers lectors, la ironia i l'interlineat la fan recomanable per a un públic amb un major bagatge cultural i per a adults, que copsaran detalls que s'escaparan a un infant. És una llàstima que un llibre d'aquestes característiques no s'hagi editat en format àlbum.

Petit Papu (Bambú), de Montse Ganges i Imapla, aconsegueix copsar l'atenció, convertint-se en una bona lectura. Les autores han recuperat la figura del Papu, personatge del folclore popular, i l'han convertit en el protagonista del seu breu relat. En *Un somni dins el mitjó* (Animallibres), Eulàlia Canal sorprèn el lector amb una història tendra i realista protagonitzada per una nena que

guarda un munt de somnis dins un mitjó.

Eduard Màrquez provoca la rialla del lector en *Una mala idea* (Cruïlla), quan la protagonista de la història, el dia del seu aniversari converteix la seva mare en una magdalena. Però el pitjor de tot és que un dels convidats a la festa se la cruspeix! Una idea forassenyada i plena d'humor, amb dibuixos d'Anna Clariana.

Per a lectors més experimentats que vulguin gaudir d'una narració pròpia de la literatura fantàstica, *Els brons i el malefici de les tres harpies* (Edicions del Pirata), de Dolors Garcia i Cornellà, és un relat ple de personatges fantàstics, amenitzat amb dibuixos de Quim Bou. Ximo Cerdà, autor que es va estrenar amb *L'incomparable Bredford Bannings*, torna amb una segona part protagonitzada pel cèlebre personatge, *Bredford Bannings i els diamants de Bontawa* (Barcanova). Aquesta vegada, Ban-

nings i el seu acompanyant Oz, cronista de les aventures, viatgen al continent africà i s'enfronten a un perillós grup de contrabandistes de diamants.

En *L'any dels polls* (Edebé), l'humor de la ploma de David Nel·lo no es malbarata en cap moment. L'autor va rebre el premi Caixa Girona-Ciutat d'Olot 2007 per *Contrajoc* (La Galera), una obra per a adolescents que es desenvolupa en un escenari al voltant del món dels escacs.

Flairosa, la bruixa dels sabons (Barcanova), de Carles Sala i Vila i il·lustracions de Cristina Sardà, és una altra de les narracions que cal destacar del 2008, premiada amb el Barcanova infantil, una barreja de fantasia i ecologia. Barcanova ha recuperat *Espaguetti Miu*, de Maria Barbal, una petita joia recuperada de La Magrana —abans de pertànyer a RBA—, protagonitzada per una nena i un gat de carrer. Un relat molt tendre, caracteritzat per l'exquisite-

ALEX OMIST, UN AJUDANT DE MOLTA AJUDA. ELS CASOS DE L'INSPECTOR SITO I MAI TINC-PO, EDEBÉ, 2007.

QUIM BOU, ELS BRONS I EL MALEFICI DE LES TRES HARPIES, EDICIONS DEL PIRATA, 2008.

sa de l'autora a l'hora de narrar.

El mallorquí Josep Antoni Brotons fa una primera incursió en la LIJ amb *El tresor del pirata pelut* (La Galera), Premi Guillem Cifré de Colonya, una narració per a lectors a partir de 10 anys, protagonitzada per un pirata que viu a la Catalunya del segle XVI. En *El nen que va caure en un forat* (Libros del Zorro Rojo), il·lustrat per Riki Blanco, Jordi Sierra i Fabra presenta una galeria de personatges, a partir de la caiguda d'un nen en un forat del carrer.

Pels voltants del 23 d'abril, Dia del Llibre, és habitual trobar novetats amb noves adaptacions de la llegenda de Sant Jordi. Enguany, Josep-Francesc Delgado i Roger Olmos, han contribuït amb una visió nova i particular del guerrer llegendari i el terrible drac en *La llegenda de Sant Jordi* (Baula). De la mateixa editorial, *El meu primer llibre de Sant Jordi*, de Pep Molist i Valentí Gubianas, en el qual un nen rus

viu la seva primera festa del llibre i de la rosa a Catalunya.

Han aparegut noves sèries, tot i que la majoria són traduccions. Entre les de més èxit per als lectors a partir de 8 i 9 anys, *Fairy Chronicles* (Pirueta), de J. H. Sweet, protagonitzada per un grup de nenes que es converteixen en fades durant el seu temps lliure, tenen molts poders i comparteixen aventures amb gnoms i follets. *3 i un papagai* (Edebé), de J. Friedrich, autor de *3 amics i mig* —sèrie amb molt bona acollida entre el públic infantil—, presenta unes aventures entretingudes i de lectura àgil, protagonitzades per tres amics i un ocell. Tea, és la nova sèrie de Destino sobre Tea Stilton, en la qual la germana del famós Geronimo Stilton, una periodista decidida, protagonitzarà diverses aventures. Si en el cas de Geronimo, la sèrie semblava dirigida al públic en general sense distinció de sexes, Tea atraparà a un públic exclusivament femení.

Una sèrie de producció autòctona, *Els casos de l'Inspector Sito i Mai Tinc-Po* (Edebé), de l'il·lustrador català Àlex Omist i del periodista saragossà Antonio G. Iturbe, proporcionen una nota d'humor a les històries de detectius per a nens i nenes. Una altra sèrie, *Emi i Max* (La Galera), de Gemma Lienas, ja compta amb un bon nombre de seguidors fidels. Cadascun dels títols, protagonitzats pels dos nens, fa reflexionar el lector sobre diferents aspectes relacionats amb el medi ambient i l'ecologia.

Lectures atractives per a adolescents

Tot i que perdura la moda pel gènere fantàstic i «l'efervescència passarà però en té per temps» com va assenyalar l'editora d'Edebé Reina Duarte en el *Babelia* (vegeu suplement *Babelia* 862, maig 2008), es percep un increment de la ciència ficció al cos-

tat de les habituals novel·les realistes. Després del gran èxit de la trilogia *La Guerra de les Bruixes*, de Maite Carranza, Edebé ha llançat una altra ambiciosa trilogia, *Les Filles de les Tempestes*, de Jordi Sierra i Fabra. L'obra s'estrena amb *L'enigma maia*, un bon exemple de novel·la que sap combinar el gènere fantàstic i la ciència ficció i es desenvolupa en escenaris tan diversos com Barcelona o Mèxic l'any 2012.

Lluís Hernández opta també per la ciència ficció en *Certificat 99+* (La Galera), guardonada amb el Folch i Torres, una novel·la que tracta sobre els descobriments científics i els forats negres de l'espai com elements per conèixer l'esperança de vida dels individus. Vicente Muñoz Puelles en *Any 2083* (Edebé), ofereix una narració desimbolta en la qual el jove protagonista té l'oportunitat de realitzar viatges virtuals a l'interior d'algunes històries literàries cèlebres del

passat. Per la seva banda, Dolors Garcia i Cornellà, en *Suc de Nabius* (Cruïlla), recrea un món de futur en el qual una societat poc conformista es troba sota el poder d'uns ocupants dèspotes i dominants. Ton Creus, en *La veïna del carrer Berlín* (Amsterdam), presenta una novel·la d'acció i ciència ficció situada en una Barcelona del 2054, on prevalen les imposicions dels governants i on la vida de les persones està controlada per ordinadors. Per finalitzar, *Helpers* (Bambú), de Miquel Ribas Figueras, una novel·la que planteja la reflexió sobre el mal ús dels avenços científics en el futur.

Evidentment, no han perdut vigència les novel·les realistes amb protagonistes adolescents que viatgen a països exòtics i allunyats per tal de col·laborar en ONG's, per realitzar diversos tipus de treballs o bé per buscar respostes que els serveixin per a la reflexió i el creixement personal. Aquest és el cas de *Quatre setmanes al Rif* (Cruïlla), de Josep Lorman; l'obra està ambientada al Marroc i els lectors es retrobaran amb alguns dels personatges de *La aventura de Saïd*. Josep Lorman i Glòria Arimon en *Contes de Bagdad* (Marge Books), plantegen la reacció d'alguns personatges de ficció en relació a la guerra d'Iraq. És interessant saber que els beneficis per la compra d'aquesta recopilació de contes van destinats a un hospital de Bagdad. *Llàgrimes sobre Bagdad* (Barcanova), obra guardonada amb el primer Premi Barcanova 2007, de Gemma Pasqual, narra els canvis en la vida de l'Erfan, una noia de 13 anys que viu a Bagdad i és una enamorada de la dansa. La guerra estronca totes les il·lusions i esperances de l'Erfan. Una novel·la sobre les desigualtats, la guerra i la manca d'oportunitats. I si Gemma Pasqual polsa la fibra sensible amb un tema de rabiosa actualitat, Josep Maria Fonnalleras, mira enrere, a la guerra civil espanyola, en *Les galetes del saló de té Continental* (Cruïlla), mereixedora del Vaixell de Vapor 2007.

Llorenç Capdevila continua la

seva tasca de recuperació de la figura del bandoler. Després de la novel·la *Serrallonga, l'últim bandoler* (Proa), presenta *El secret del bandoler* (Cruïlla), ambientada en la Catalunya del segle XVII, quan prevalien la cacera de bruixes i de bandolers. L'obra va ser guardonada amb el Gran Angular 2007. Lluís Miret, en *La vall del bandoler* (Columna)—premi Ramon Muntaner—planteja també una història de saltejadors de camins. Segueix l'auge de les novel·les del gènere policíac, com *El crim del colós rialler* (Columna), de Xavier Bertran, guardonada amb el Columna Jove. Una obra amb una trama molt ben cosida i un escenari singular, el circ. Autors com Jordi Sierra i Fabra s'han afegit a la creació de novel·les de detec-

tius en *Radiografia de noia amb tatuatge* (La Galera), en la qual una jove utilitza tots els recursos que té a l'abast per tal de provar la innocència del seu xicot, acusat d'assassinat.

En aquest mateix apartat, cal destacar tres traduccions a nivell internacional. Per una banda, *Mort de tinta* (La Magrana), de Cornelia Funke, traduïda al català per Pilar Estelrich, l'últim i esperat volum d'una trilogia emmarcada en la metaliteratura, que impregna el lector amb una sèrie de referències literàries que el poden animar a seguir llegint. Per una altra banda, un dels èxits de l'any, *La invenció de l'Hugo Cabret* (Cruïlla), de Brian Selznick, traduïda al català per Josep Sampere. Una obra que captiva tant pel text com per les il·lustra-

cions. I no podem deixar de banda, *El nen del pijama de ratlles* (Empúries) de John Boyne, novel·la realista i tràgica que narra la trobada de dos nens de 10 anys que pertanyen a dues realitats completament diferents. L'un, fill d'un nazi, gaudeix de llibertat i privilegis; l'altre, tancat a l'altra banda de la reixa d'un camp de concentració i privat dels drets més bàsics pel fet de ser jueu. Aquesta obra ha resultat una de les guanyadores del premi Protagonista Jove, convocat per l'Associació Catalana d'Amics del Llibre (ACALI), en el qual van participar més de 3.500 infants i joves de Catalunya, les Balears i el País Valencià.

La bona salut dels clàssics

Per fortuna, les editorials no afluixen en el seu afany de tenir cura dels fons editorials amb la recuperació de nous títols d'autors clàssics. Caldria iniciar l'apartat amb una edició genial en format àlbum, *Sherlock Holmes i el cas de la joia blava* (Lumen), d'Arthur Conan Doyle. Es tracta d'una excel·lent adaptació fidel a l'original, de Rosa Moya. Les il·lustracions que acompanyen el text, realitzades per Roger Olmos, recreen a la perfecció l'ambient al qual Doyle va voler traslladar els lectors de Sherlock Holmes.

Alicia i el país de meravelles (La Galera), del tàndem Àngel Burgas i Ignasi Blanch, és un altre dels àlbums de lectura imprescindible. En obrir les pàgines, el lector es troba davant una recreació diferent de la història, acompanyat per Lewis Carroll i la petita Alicia en alguns dels escenaris del deliciós relat. Un cop més, l'estil captivador de les il·lustracions del genial il·lustrador Ignasi Blanch no deixa ningú indiferent.

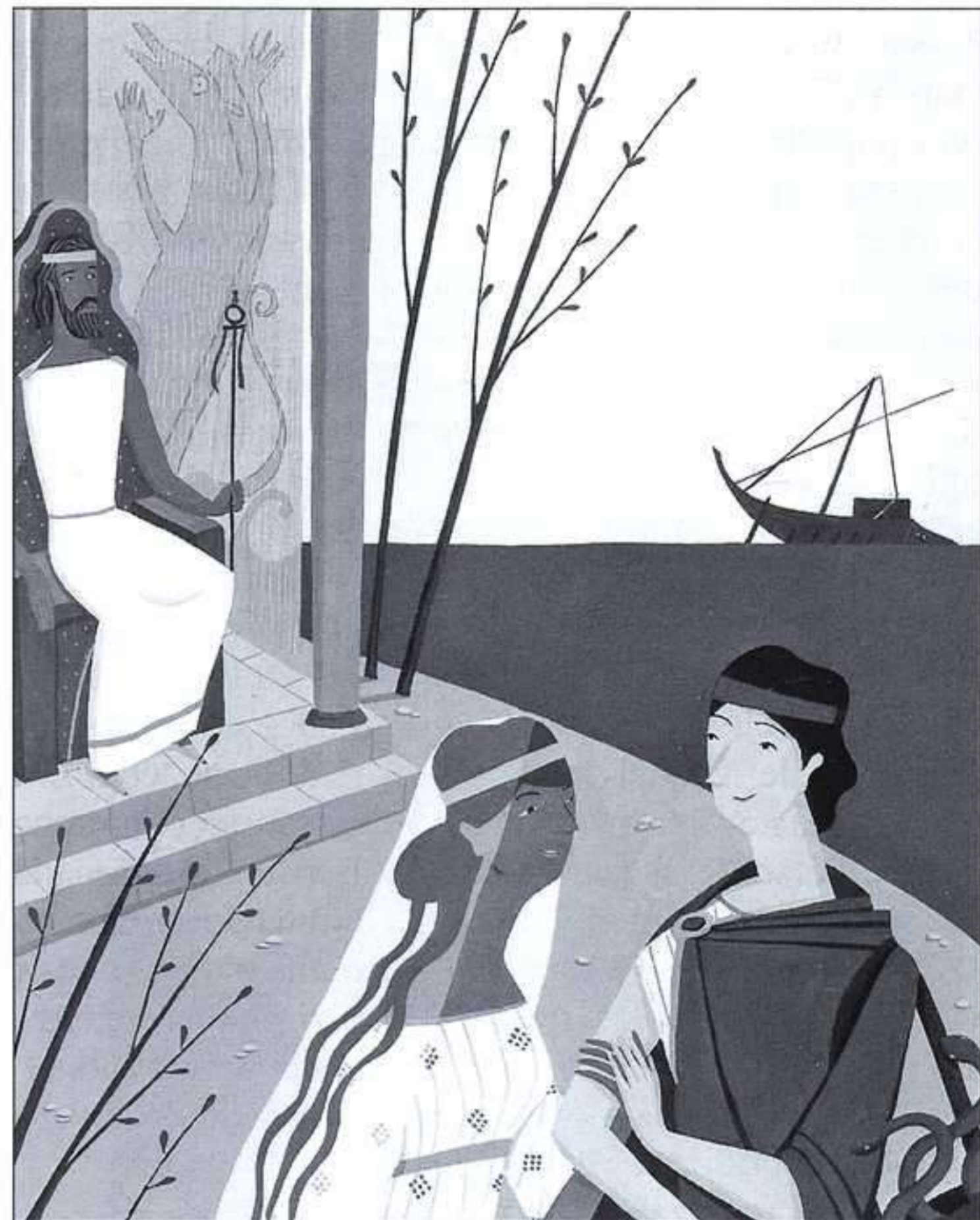
Com en anys anteriors, Edebé ha ampliat la col·lecció Contat als Nens amb *Les llegendes de Bécquer o L'Odissea*, a través de les adaptacions de Rosa Navarro i les il·lustracions de Francesc Rovira. L'editorial Teide ha se-

RIKI BLANCO, EL NIÑO QUE SE CAYÓ EN UN AGUJERO, LIBROS DEL ZORRO ROJO, 2008.

XIMENA MAIER, EL XIP EXPERIMENTAL, BARCANOVA, 2007.

MONTSERRAT BATET, ELS VIATGES DE PERSEO, COMBEL 2007.

guit ampliant la seva jove col·lecció Biblioteca Bàsica amb nous títols de clàssics, alguns dels quals són poc coneguts pels lectors en format llibre. Per exemple, *Els robinsons suïssos*, de J. D. Wyss, *El fantasma de Canterville*, de O. Wilde, o bé, *Un ianqui a la cort del rei Artur*, de M. Twain. Tots, ben coneguts gràcies a les nombroses versions cinematogràfiques de les obres. Teide, tal com sembla marcar la tendència d'algunes editorials, acostava els clàssics als primers lectors amb títols com *Peter Pan*, de J. Barrie o bé *Heidi*, de J. Spyri, en la col·lecció Ja Llegim!

La Galera tampoc no baixa la guàrdia en el seu esforç per delectar el lector amb nous títols, com *Les aventures de Tom Sawyer*, de M. Twain, il·lustrades per Isidre Monés.

Per a satisfacció d'alguns, Ediciones B ha recuperat la famosa col·lecció de Bruguera, Historias Selección y Joyas Literarias, amb les quals van créixer diverses generacions de lectors. Una selecció de clàssics universals que combina dues tipologies textuals en un mateix llibre; narració i còmic. Són, per una altra banda, unes reedicions que ben

segur delectaran els nostàlgics seguidors de la col·lecció en el passat.

Per una altra banda, l'editorial Castellnou ha iniciat una col·lecció de clàssics de lectura fàcil adreçada a persones amb dificultats lectores. Minikalafat surt al mercat amb adaptacions de *Les aventures de Tom Sawyer*, *L'illa del tresor* i *El llibre de la selva*, totes acompanyades d'un CD amb els enregistraments íntegres de l'obra. L'Abadia de Montserrat, una de les editorials pioneres en l'edició de llibres de lectura fàcil, també ha estrenat L'Onada, una nova col·lecció d'àlbums d'aquest tipus de lectura, amb adaptacions de M. Carme Bernal i Carme Rubio. Dels dos primers títols de la col·lecció, cal destacar *Sarazad i les mil i una nits*, il·lustrat per Montse Ginesta.

Libres de no ficció que conviden a la reflexió

Sembla haver-hi una voluntat clara per part d'alguns editors per produir obres de no ficció d'autors nacionals, tot i que encara predomina la publicació

d'obres estrangeres. Des d'aquestes pàgines, com és costum any rere any, es convida els editors a continuar animant els autors del país a presentar els seus projectes. Perquè no hem de perdre de vista que aquest tipus de publicacions, per damunt de tot, han de respondre a les necessitats i les realitats dels lectors del país.

Un dels casos més destacables és *La meua primera història de Catalunya* (Molino/RBA), de Marta Luna, tot un èxit de vendes per un llibre d'aquestes característiques —ja se'n ha fet la tercera edició—, que a més a més ha estat guardonat amb el Premi de la Crítica Serra d'Or.

Han augmentat els llibres sobre mitologia, un tema atractiu per als lectors més joves gràcies a les referències que troben en les sèries d'animé i de *manga*, però del qual tenen un gran desconeixement. En aquest sentit, per els més petits Combel ha tret *Cavall Mitològic* amb contes que presenten una primera aproximació a la mitologia, a càrrec del veterà Albert Jané. Molt interessant també el plantejament de *Mitologia* (Edebé), en la col·lecció Gaudeix amb de Berta Gar-

cia i il·lustracions de Francesc Rovira. Aquesta obra està molt ben estructurada i dona a conèixer, per una banda, històries de déus i herois que permeten que el lector reflexioni sobre diversos comportaments. Per una altra, es desprenen dels relats tota una sèrie de valors per treballar a l'aula o bé en família i, finalment, planteja activitats creatives i jocs.

Davant la manca d'aigua que ha patit el país al llarg dels mesos d'hivern, en el terreny editorial podríem parlar d'una autèntica capbussada de llibres sobre el tema. Per citar-ne només alguns exemples, *L'aigua* (La Galera), adreçat a primers lectors, conté conceptes molt bàsics i ve il·lustrat amb imatges fotogràfiques. *La Terra té una gotera* (Cruïlla), d'Àgatha Echavarría i Philip Stanton, una història amb pictogrames sobre el canvi climàtic. També, *Petita enciclopèdia del mar* (Cruïlla), de P. Louisy, de producció forana, exquisida i molt acurada, amb fotografies d'animals i plantes que formen part de les profunditats marines.

Evidentment, abunden els llibres estretament relacionats amb un dels temes que preocupen

més a nivell internacional, el canvi climàtic. La Galera ha editat una interessant guia, *Canvi climàtic*, a càrrec de José Luís Gallego, periodista ambiental i escriptor, dedicat de fa anys a l'estudi del tema. En aquesta línia, *Salvem la Terra* (Beascoa), llibre que inclou un vídeo joc per tal que els lectors entenguin què li passa al Planeta.

I amb la tan anomenada crisi que assetja el país, hi ha quelcom millor que uns quants llibres de matemàtiques per tal que tothom sàpiga fer els comptes? Per una banda, apareixen dos primers títols d'una nova col·lecció —Els Contes de Ahmes— de Cruïlla: *M'estima, no m'estima* y *Kushim i Nishiba*, en els quals la autora, Lourdes Figueira, professora de Matemàtiques, introdueix uns primers conceptes matemàtics molt simples per a lectors de Primària. Per una altra banda, Oniro ha editat *El gran libro de la matemàtica del Ogro Feroz*, il·lustrat per Ignasi Blanch, ple de relats per aprendre a sumar, restar, multiplicar i fins i tot dividir.

Resulta interessant l'aposta de Combel per als més petits amb *La Reina Rodamón*, una nova col·lecció sobre diferents llocs del món i les seves cultures, de Montse Ganges i Pep Montserrat. S'ha estrenat amb quatre títols atractius: *La Reina Rodamón a la Xina*, *La Reina Rodamón a l'Equador*, *La Reina Rodamón a Rússia* i *La Reina Rodamón al Marroc*. No oblidem *Els Viatges de la Tina* (Beascoa), una col·lecció a càrrec de l'escaladora Araceli Segarra, que permet que els infants coneguin indrets de molt difícil accés, si no és a través dels llibres; l'Everest i l'Antàrtida. Uns llibres difícils de catalogar perquè estan entre la ficció i el coneixement.

Un gata casa i *Un gos a casa* (Edebé), són els dos primers títols de la col·lecció *Sóc Responsable* que tracten sobre el que comporta tenir animals de companyia i en els que repeteix tasca el tàndem format per Núria Roca i M. Rosa Curto, que en aquest cas, han comptat amb la col·laboració de l'Associació

Nacional d'Amics dels Animals (ANAA).

Entre les obres de referència exportades cal destacar la col·lecció Doc Combel, *Els móns antics* i *La vida en els extrems*, dos títols de format enciclopèdic plens d'informacions clares, amenes i curioses, il·lustrats amb dibuixos i fotografies, per als infants i els joves que busquen lectures atractives que obrin finestres a nous móns.

I un llibre escatològicament curiós, editat per Lynx, *Caca*, de Incola Davies, en el qual es demostra que la caca és realment útil. Qui hauria pensat en una cosa així?

En un format de butxaca, Cruïlla segueix editant més títols de la col·lecció *Pensar-hi*. *Estar d'acord i no estar d'acord*, de P-F. Dupont Beurier, dona suficients eines i recursos als lectors perquè puguin exercitar-se en l'esport de la reflexió.

Un any en el qual Bruce Springsteen ha aterrat al país per fer diverses actuacions —dues el passat mes de juliol a Barcelona—, ha impulsat diversos llibres sobre l'artista. Per una banda, Robinbook ha editat *Bruce Springsteen. Más duro que los demás*, de June Skinner, i per l'altra, un llibre molt especial i inèdit, *El fenomen Springsteen*, de Jordi Bianciotto, Mar Cortés i J. A. Vilar, un volum que recull les opinions, reflexions i punts de vista dels fans catalans del cantant.

Més poesia i menys teatre

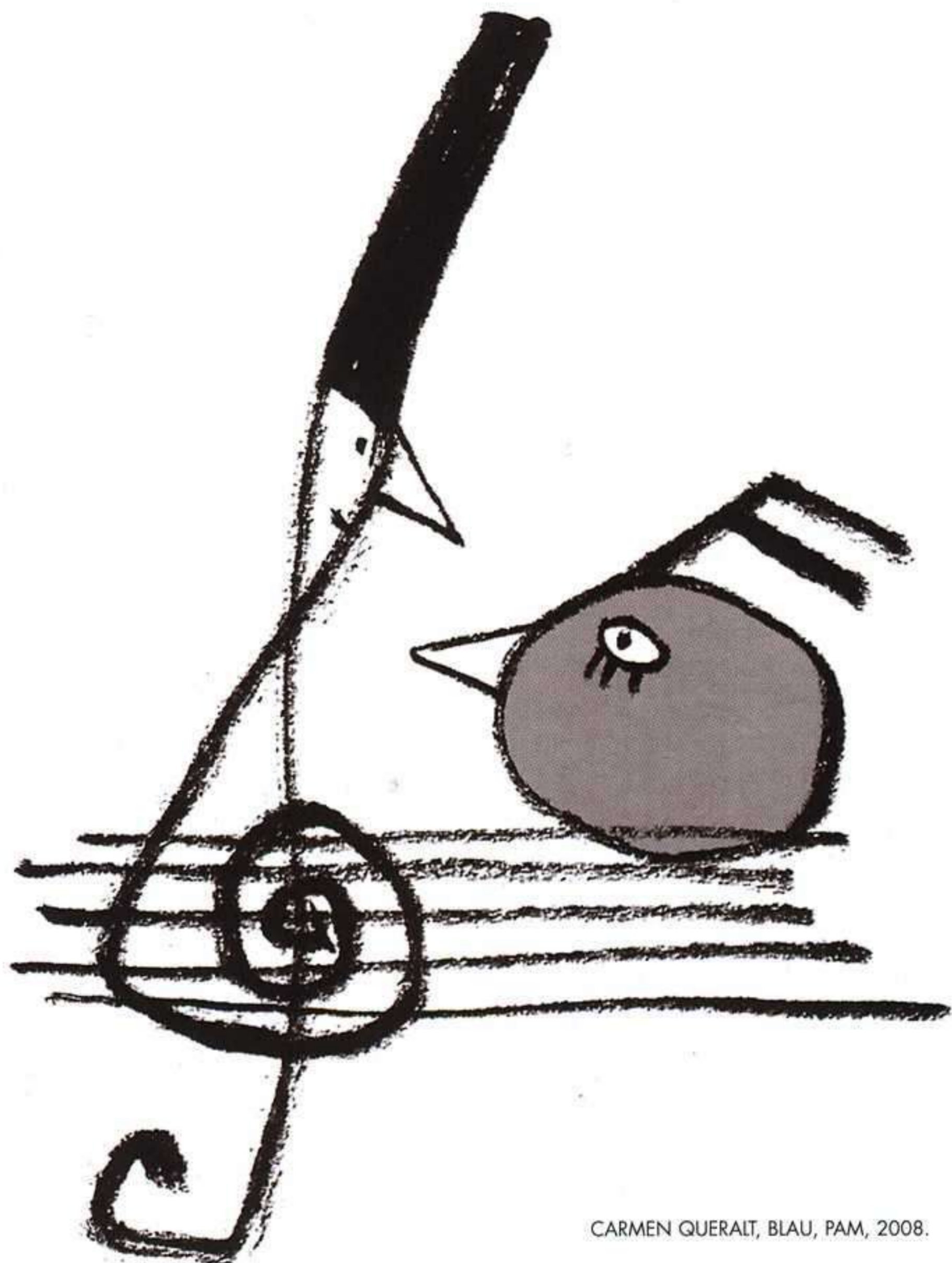
Sortosament, el nombre de llibres de poesia d'autor i d'antologies s'ha incrementat considerablement. Una de les editorials que té més cura de la poesia és l'Abadia de Montserrat i ja compta amb un fons editorial in-

teressant i considerable amb autors especialitzats en el gènere, de la vàlua de Joana Raspall o Lola Casas. D'aquesta darrera, *Blau i Verd*, dos títols amb poemes atractius sobre els colors. Cal assenyalar la facilitat de l'autora a l'hora de convertir qualsevol tema o personatge en vers. *Poemes i cançons de Sant Jordi*, també de l'Abadia de Montserrat, de Max, és una altra alternativa per als que gaudeixen amb la lectura de la poesia.

Uns altres llibres de poesia que han sorgit a finals del 2007 i al llarg del 2008 són *Poesies amb suc* (La Galera), una selecció del gran poeta Miquel Desclot. Es tracta d'una acurada antologia de més de tres cents poemes, alguns d'ells inèdits, d'autors de tot el món. I una vegada més, un habitual d'aquesta secció, *Vull Llegir!* (Cruïlla), una col·lecció que té l'objectiu d'introduir els lectors més petits en l'art de la poesia.

Pel que fa al teatre, dissortadament no podem parlar de grans —ni de petits— canvis ni tampoc de novetats destacables. L'editorial Barcanova ha estrenat la col·lecció *Sopa de Llibres Teatre*, amb uns primers títols entre els quals destaquen *El xip experimental*, d'Ignasi Garcia i *La Caputxeta vermella* i *Hansel i Gretel*, adaptació de Lluís Montràs amb il·lustracions de Montserrat Janer, un teatril·la de cartró que conté els escenaris i els personatges necessaris per a la representació. Evidentment, va acompanyat de les adaptacions teatrals dels contes.

Per a adolescents, *Ens entenem: Sis obres de teatre de petit format* (Eumo), a càrrec de R. Bonmatí, Q. Canals, D. Collell, M. Maure, A. Rotòriques i X. Vernetta, amb la idea d'acostar el teatre als joves com a instrument per al domini de l'expressió. *Submergir-se en l'aigua*, d'Helena Torres, adaptació teatral guardonada amb el premi de Teatre Infantil i Juvenil SGAE 2007, està basada en un fet real, la mort d'un jove en una piscina pública i la lluita de la seva mare per demostrar que no va ser un accident casual. ■

CARMEN QUERALT, BLAU, PAM, 2008.